არც ერთი დღე ფიზკულტურის გარეშე!

მოგვიწოდებენ გამოჩენილი საბჭოთა მეცნიერები

პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

ლელო

№ 4 (7065)

6 იანვარი. ოთხშაბათი. 1982 წ.

ფასი 3 კაპ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზიკური კულტურისა და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

გაზეთი გამოდის 1934 წლის 13 აპრილიდან

ჩვენი საექიმო გამოცდილება, გამოცდილება ჩვენი კოლეგებისა, სწავლულთა მრავალრიცხოვანი დასკვნები გვიკარნახებს მოგმართოთ თქვენ, პატივცემულო მკითხველებო. მოგმართოთ ყველას: მათ, ვინც ფიზიკურ შრომას ეწევა, და იმათაც, ვინც შრომობს კონვეიერთან, საკონსტრუქტორო ბიუროში თუ საკანცელარიო მაგიდასთან, ქალებს და მამაკაცებს, მოსწავლეებსა და პენსიონერებს, ჯანმრთელებს და ავადმყოფებს, პირადად თქვენ, ამ სტრიქონების წამკითხველთ!

ლაპარაკი იქნება თქვენი ცხოვრების ყაიდაზე, იმაზეც, რაც თქვენ უნდა გააკეთოთ, რათა გახდეთ უფრო ჯანმრთელი, მხნე და ჯანღონით სავსე.

თანამედროვე მეცნიერებამ დაამტკიცა, რომ ავადმყოფობის თავიდან აცილების, სხეულის გაკაჟების, შრომისუნარიანობის ამაღლებისა და გამძლეობის გამომუშავების ერთადერთ საშუალებას ფიზიკური აქტივობა წარმოადგენს.

ეს აქტივობა განსაკუთრებით საჭიროა ჩვენს დღეებში. სამეცნიერო-ტექნიკურმა პროგრესმა, რომელმაც ადამიანი გაათავისუფლა სხეულის დაძაბულობისაგან, სამაგიეროდ თავს მოახვია მძაფრი ტემპი და ადამიანთა ნერვული სისტემა უკიდურესად დაძაბა.

ნერვული გადაღლა უმოძრაობასთან ერთად, როგორც გამოკვლევამ ცხადყო, განსაკუთრებით საშიშ ფაქტორად იქცა გულ-სისხლძარღვთა დაავადებისათვის.

არც ერთ წამალს არ ძალუძს ნერვული გადატვირთვისა და ჰიპოდინამიის მავნე შედეგების ნეიტრალიზება ისე, როგორც ეს ფიზიკურ კულტურასა და ფიზიკურ აქტივობას შეუძლია.

იმათ, ვინც სისტემატურად მეცადინეობს ფიზკულტურაში, გაცილებით ნაკლებად ემუქრება გულ-სისხლძარღვთა დაავადებანი: ისინი დაზღვეულნი არიან სიმსუქნისაგან, რომელიც ხელს უწყობს ათეროსკლეროზისა და დიაბეტის განვითარებას. ფიზკულტურაში მეცადინეობა სხეულის ყველა ორგანოსა და სისტემის კარგი წვრთნაა, უმჯობესდება მათი ფუნქციონალური შესაძლებლობა, ფართოვდება შეგუების რეაქცია, რის შედეგადაც სრულყოფილი ხდება ორგანიზმის კომპენსატორული მექანიზმები.

ჩვენ ღრმად ვართ დარწმუნებული, რომ გულ-სისხლძარღვთა დაავადებათა პროფილაქტიკა მოზარდი ასაკიდან უნდა დაიწყოს, როცა რეჟიმისა და ჩვევების საფუძველი იქმნება, როცა მუშავდება ხასიათი. შეუმუშავო ბავშვს სწრაფვა ფიზკულტურისადმი, ნიადაგ ფიზკულტურულ-ზნეობრივი სრულყოფისადმი — ნიშნავს უზრუნველყო მომავალი თაობის ჯანმრთელობა.

ფიზკულტურა ნებისყოფას ამტკიცებს, ხელს უწყობს მიზანდასახულობის გამომუშავებას, გვაძლევს სიმხნევეს, სიცოცხლის ხალისს, იქცევა რა მოთხოვნილებად, იგი განდევნის მავნე ჩვევებს, შრომას გიმსუბუქებთ, სიხარულით აღავსებს დასვენებას.

ფიზიკური კულტურა — ადამიანის საერთო კულტურის განუყოფელი ნაწილია, ხალხის ჯანმრთელობის განმტკიცების მძლავრი ბერკეტია, ფიზიკური და სულიერი ძალების ამაღლების საშუალებაა, სწორედ ამიტომ ჩვენს ქვეყანაში მას ყოველთვის ეთმობოდა და კვლავ დაეთმობა უდიდესი ყურადღება.

„ადამიანის ჯანმრთელობისათვის ზრუნვა, — თქვა XXVI ყრილობაზე სკკპ გენერალურმა მდივანმა ამხანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევმა, — განუყოფელია ფიზიკური კულტურისა და სპორტის განვითარებისაგან“. ამას წინათ სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა და საბჭოთა კავშირის მინისტრთა საბჭომ მიიღეს დადგენილება „ფიზკულტურისა და სპორტის მასობრიობის შემდგომი ამაღლების შესახებ“. ჩვენ, ექიმებს, განსაკუთრებით გვახარებს, რომ ამ დადგენილებაში ხაზგასმითაა აღნიშნული მოსახლეობის ფართო ფენების ფიზკულტურაში ჩაბმისა და მეცადინეობის მნიშვნელობა. ფიზიკური აქტივობა აუცილებელია ყველასათვის, იგი ამოუწურავ შესაძლებლობებს მოიცავს. დადგენილება ითვალისწინებს: სტადიონების, სპორტული დარბაზების საცურაო აუზების სამუშაო საათების ნახევარზე მეტი უნდა ეთმობოდეს მოსახლეობის ფიზკულტურაში მეცადინეობას. მაშ, ეცადეთ გამოიყენოთ თქვენთვის განკუთვნილი ეს შესაძლებლობა. არც ერთი დღე უფიზკულტუროდ და უსპორტოდ!

სამწუხაროდ, არც თუ იშვიათია ასეთი სურათი: სტადიონი ღიაა, სპორტული ბაზა მუშაობს, მომეცადინენი კი ძალზე ცოტანი არიან. რატომ არ ისწრაფვით იქითკენ? იქნებ ცოტა დრო გაქვთ? იქნებ უხერხულად გრძნობთ თავს სპორტულ დარბაზში? მაშინ რა გიშლით ხელს დილას სახლში ივარჯიშოთ, საღამოს კი ირბინოთ ან უბრალოდ ისეირნოთ თქვენსავე სახლთან? რა გიშლით ხელს ინერტულობის გარდა? დაძლიეთ იგი თქვენივე კეთილდღეობისა და მახლობელთა კეთილდღეობისათვის!

მშობლებმა მტკიცედ უნდა იცოდნენ: ფიზკულტურული წვრთნისა და გაკაჟების გარეშე ბავშვი ჯანმრთელი არ გაიზრდება. პატარები ტანვარჯიშში ამეცადინეთ, უფროსები კი დილის ვარჯიშზე გვერდით ამოიყენეთ, ჩააბით ისინი სპორტულ თამაშებში, გააკაჟეთ.

მოსწავლე-მოზარდებო, ნუ უცდით ხელი ჩაგკიდონ და სტადიონზე მიგიყვანონ, იყავით ინიციატივიანნი! თავად იმეცადინეთ ფიზკულტურაში, უმცროსი ძმები, დები და მშობლებიც აზიარეთ მას. მოეხმარეთ თქვენს დედებს საშინაო საქმეებში, რომ მათ დრო გამოუთავისუფლდეთ გასეირნებისა და ტურისტული ლაშქრობებისათვის!

ხანშიშესულნო, იმეცადინეთ ჯანმრთელობის ჯგუფებში! იგი თქვენი კარგი განწყობილებისა და სიმხნევის წყარო გახდება, დაგეხმარებათ შემოქმედებითი მუშაობის გახანგრძლივებაში!

ფიზკულტურა უნივერსალური პროფილაქტიკური საშუალება და მრავალ ავადმყოფობათა წამალიც გახლავთ. თქვენთვის საჭირო დატვირთვებს ექიმი დაგიდგენთ, წვრთნაში კი მწვრთნელები დაგეხმარებიან. ყველაფერი ეს გააკეთეთ ისე, რომ ფიზკულტურაში მეცადინეობა დამკვიდრდეს თქვენი დღის რეჟიმში, ოჯახური ყოფის აუცილებელ ელემენტად იქცეს. ამას თქვენს მეტი ვერავინ შეძლებს. ამისკენ მოგიხმობთ თქვენ!

აკადემიკოსები **ნ. ნ. ბლოხინი, ე. ი. ჩაზოვი;** სსრ კავშირის მედიცინის აკადემიის აკადემიკოსები **ფ. ი. კომაროვი, ფ. გ. კროტკოვი, ბ. ნ. სერდიუკოვსკაია, მ. ი. სტუდენიკინი, ე. მ. ტარეევი** (ჟურნალი „ზდოროვიე“ № 1).

სსრ კავშირის წყალბურთელთა ჩემპიონატის წინ

●

„ლელოს“ ინტერვიუ

თბილისელები — საბრძოლო მზადყოფნაში!

დღეს მოსკოვში სტარტს აიღებს სსრ კავშირის წყალბურთელთა ჩემპიონატი.

ჩვენმა დინამოელებმა საკავშირო პირველობის წინ უკანასკნელი ვარჯიში გამართეს თბილისში და იმავე საღამოს მოსკოვს გაფრინდნენ. დინამოელებს ვარჯიშის დაწყებამდე შევხვდით და ინტერვიუ ჩამოვართვით.

● **შარშან ოქტომბერში, გუნდის საერთო კრებაზე გადავწყვიტეთ წლევანდელ ჩემპიონატში ბრინჯაოს მედლებისთვის გვებრძოლა. ბევრი სპეციალისტის აზრით ეს გადაწყვეტილება ფრიად თამამია იმ გუნდისთვის, რომელშიც თაობათა ცვლის პროცესი მიმდინარეობს. რამდენად შესაძლებლად მიგაჩნიათ წლევანდელ ჩემპიონატში III ადგილის მოპოვება?**

მ. გიორგაძე (გუნდის მეკარე):

— შარშანდელი ჩემპიონატის დამთავრების შემდეგ მოთამაშეებმა და მწვრთნელებმა გულდასმით გავაანალიზეთ შედეგები, ავწონ-დავწონეთ მეტოქეთა პოტენციური შესაძლებლობანი და დასკვნებიც გამოვიტანეთ. აი, ასე შეიქმნა გუნდის საერთო აზრი, რომ მას ძალუძს წლევანდელ ჩემპიონატში ბრინჯაოს მედლებისათვის იბრძოლოს.

● **დეკემბრის დასაწყისში კიევში გამართულ წყალბურთელთა საკავშირო თასის გათამაშების ნახევარფინალურ მატჩებში თბილისის „დინამო“ ბრძოლას გამოეთიშა. ხომ არ იმოქმედა ამან გუნდის ფსიქოლოგიურ მომზადებაზე?**

დ. რურუა (გუნდის კაპიტანი):

— საკავშირო თასის გათამაშების ნახევარფინალს ჩემპიონატისთვის მოსამზადებელ ერთ-ერთ ეტაპად ვთვლიდით და, ამიტომ კიევში უფრო ვვარჯიშობდით, ვიდრე ვიბრძოდით. ვფიქრობ, კიევში ჩვენს გამოსვლას უნაყოფოდ არ ჩაუვლია.

● **გუნდმა ალბათ არაოფიციალური საკონტროლო მატჩებიც გამართა.**

ვ. სანაძე (გუნდის უფროსი მწვრთნელი):

— ასეთი მატჩები ჯერ ბაქოში, იქაურ მეზღვაურებთან გვქონდა, მერე მოსკოვში, სადაც ჩვენს თანაკლუბელებსა და სამხედრო-საზღვაო ფლოტის ცენტრალური სპორტული კლუბის წყალბურთელებს შევხვდით. მოსკოვის გუნდებთან თამაშში დავრწმუნდით, რომ სეზონისთვის ცუდად არ მოვმზადებულვართ. დინამოელები დავამარცხეთ ანგარიშით 7:6, ხოლო არმიელები—7:5. მაგრამ აქ საქმე მხოლოდ მოგება-წაგებაში როდია. მთავარი ისაა, რომ ჩვენმა ბიჭებმა კარგად ითამაშეს.

● **როგორია ჩვენი წყალბურთელთა ჯანმრთელობის მდგომარეობა?**

დ. პეტრიაშვილი (გუნდის ექიმი):

— სამწუხაროდ ავად გაგვიხდა ქორიავა. მოსკოვში ვერც ხეცურიანი გამოვა — იგი საოპერაციოდ ემზადება. დანარჩენები თავს შესანიშნავად გრძნობენ. გუნდი დიდი დატვირთვით, ინტენსიურად ვარჯიშობდა და ახლა, როგორც იტყვიან, საბრძოლო მზადყოფნაშია.

● **რამდენადაც ვიცით, გუნდში სსრ კავშირის მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადის მონაწილე საქართველოს წყალბურთელთა ნაკრების რამდენიმე წევრი მიიწვიეთ. მათგან ვინ იასპარეზებს მოსკოვში?**

ჯ. წიკლაური (გუნდის მწვრთნელი):

—ჩვენს გუნდთან ერთად ვარჯიშობდნენ მოსწავლეთა ნაკრების წევრები: თბილისელები — კანდელაკი, ბალათურია, სანაძე, დემეტრაშვილი, ქუთაისელები — დვალიშვილი და ქორქოლიანი. მათგან მოსკოვში იასპარეზებს ბალათურია და კანდელაკი. გამოვლენ, აგრეთვე, მიხეილ და ალეკო გიორგაძეები, ტუკვაძე, კუტივაძე, ქათამაშვილი, რურუა, ზუმბულიძე, ახვლედიანი, კოლუაშვილი და დოლიძე.

საუბარი ჩაიწერა
ა. რაჭველიშვილმა.

● ჭადრაკი

კიდევ ერთი ტური

კიოლნის (გფრ) საახალწლო საერთაშორისო ტურნირში კიდევ ერთი, VII ტური გათამაშდა.

ამ დღეს მ. ტალი (სსრ კავშირი) დაუზავდა დიდოსტატ მ. კნეჟევიჩს (იუგოსლავია), თ. გიორგაძე — დიდოსტატ ვ. ჰორტს (ჩეხოსლოვაკია). ზედიზედ მეხუთე პარტია მოიგო დიდოსტატმა ე. მაილსმა (ინგლისი).

7 ტურის შემდეგ ტალს 5,5 ქულა აქვს, მაილსს — 5 და ერთი გამოტოვებული პარტია, გიორგაძეს, ჰორტსა და მ. გერუზელს (გფრ) — 4,5-4,5.

ტრადიციული ჩემპიონატი

გუშინ იურმალასა (ლატვია) და ერევანში საზეიმოდ გაიხსნა სსრ კავშირის მოზარდთა ჩემპიონატები.

იურმალაში, ჭაბუკები შეიკრიბნენ. ასპარეზობაში სხვებთან ერთად მონაწილეობენ შესარჩევ ტურნირში გამარჯვებული თბილისელი ოსტატობის კანდიდატები გ. ბალათუროვი და გ. თორია, აგრეთვე საქართველოს ჩემპიონი მოსწავლეთა შორის მ. გოგიჩაიშვილი (თბილისი).

ყმაწვილებს მწვრთნელად გაჰყვა ოსტატი თ. ლომაია.

ერევნის ტურნირში გამოდიან საქართველოს ჩემპიონი გოგონებს შორის გ. ლაგვილავა (ქუთაისი) და ნ. ფილია (თბილისი). მათ ახლავთ მწვრთნელები, ოსტატობის კანდიდატები ა. რაზოვსკი (ქუთაისი) და ა. წერეთელი (თბილისი).

ორგანიზატორები ასე ფიქრობენ

სათხილამურო სპორტში ჰოლმენკოლენის (ნორვეგია) წლევანდელი მსოფლიო ჩემპიონატის საორგანიზაციო კომიტეტი იტყობინება, რომ უკვე მიღებული განაცხადებით სასპარეზოდ თავს მოიყრის 27 ქვეყნის 420-ზე მეტი სპორტსმენი და 270-ზე მეტი ოფიციალური წარმომადგენელი, შეჯიბრების გასაშუქებლად უკვე აკრედიტებულია პრესის, რადიოსა და ტელეხედვის 1100-ზე მეტი კორესპონდენტი.

როგორც ჩემპიონატის ორგანიზატორები ვარაუდობენ, მარტო სათხილამურო რბოლებს, ორჭიდსა და ტრამპლინიდან ხტომებს 300 ათასზე მეტი მაყურებელი დაესწრება.

განაცხადების შეტანის უკანასკნელი ვადა 7 თებერვალია (ჩემპიონატი 18-28 თებერვალს გაიმართება), ამიტომ ნორვეგიაში იმედი აქვთ, რომ სტუმრების რიცხვი ზემოაღნიშნულზე გაცილებით მეტი იქნება.

გულდაგულ ვემზადოთ III საკავშირო ახალგაზრდული თამაშებისთვის

წყალი არის, შედეგები — არა!

ცურვის განვითარებას — შეუნელებელი ყურადღება!

ცურვა საქართველოს ბევრ ქალაქსა და რაიონშია დანერგილი, კერძოდ — აფხაზეთში, აჭარაში, თბილისში, ქუთაისში, რუსთავში, ჭიათურასა და ტყიბულში. სტატისტიკური მონაცემების მიხედვით აღრიცხულია 400 ფიზკულტურული კოლექტივი, რომლებიც 15138 კაცს აერთიანებს. მათ შორის ბავშვთა და მოზარდთა ჯგუფებში 5907 სპორტსმენი ვარჯიშობს. თბილისში მოცურავეთა აღზრდას 128 ფასიანი მწვრთნელი ემსახურება, პერიფერიებში — 50.

ციფრები, როგორც ხედავთ, შთამბეჭდავია, მაგრამ საკითხავია, რამდენად შეესაბამება სინამდვილეს? და თუ შეესაბამება, რატომ ჩამოვრჩებით სხვა რესპუბლიკებს?

სწორედ ამის შესახებ გაიმართა პრინციპული, გულახდილი საუბარი მოცურავეთა რესპუბლიკურ თათბირზე, რომელიც ამას წინათ ჩატარდა თბილისის ლენინური კომკავშირის სახელობის საწყლოსნო კომპლექსში.

ინფორმაციით „რესპუბლიკის სპორტულ ორგანიზაციებში რეზერვთან მუშაობის მდგომარეობის შესახებ“ გამოვიდა უმაღლესი სპორტული დაოსტატების რესპუბლიკური სკოლის დირექტორი ბ. ბაჟანოვი.

„სსრ კავშირის III ახალგაზრდული თამაშებისთვის საქართველოს მოცურავეთა ნაკრების მზადების შესახებ“ ისაუბრა რესპუბლიკის ნაკრების უფროსმა მწვრთნელმა კ. პოტაპოვმა.

მომხსენებლებმა და კამათში გამოსულებმა აღნიშნეს, რომ ჩვენი მწვრთნელების კვალიფიკაცია დაბალია, რაზეც მეტყველებს რესპუბლიკის მოცურავეების დიდი ჩამორჩენა.

წინათ მწვრთნელები თავს იმართლებდნენ — საცურაო აუზები არ გვყოფნისო. ახლა აუზები საკმარისია იმისათვის, რომ საქართველოს მოცურავეებმა საკავშირო სარბიელზე გუნდურ პირველობაში VI ადგილი მაინც დაიკავონ. სავალალოა ის, რომ ამ აუზებს შესაფერისი უკუგებით ვერ ვიყენებთ. ეს კიდევ ერთხელ დაადასტურა გასულ ზაფხულში საქართველოს სპორტკომიტეტისა და „ლელოს“ რედაქციის მიერ თბილისის აუზებში მოწყობილმა რეიდმა. მაშინ მთელს თბილისში ლენინური კომკავშირის სახელობის საწყლოსნო კომპლექსისა და კიროვის ჩარხმშენებელი ქარხნის აუზის გარდა წყალი ვერსად ვნახეთ.

ნაცვლად იმისა, რომ საქართველოში ცურვის განვითარებას პროგრესი დაეტყოს, ხდება პირიქით — რესპუბლიკის ნაკრები ბოლო წლებში პერიფერიებიდან შევსებას ძალზე იშვიათად ღებულობს. იმათი მომზადების დონე, ვისაც ნაკრებში რიცხავენ, უკიდურესად დაბალია.

ვერავითარ კრიტიკას ვერ უძლებს მათი საერთო ფიზიკური მომზადების დონე და ცურვის ტექნიკა, ბავშვთა სპორტსკოლებში არადამაკმაყოფილებლად. უპერსპექტივო მოცურავეებთან მუშაობენ. სპორტსაზოგადოებები და უწყებები მოცურავეთა აღსაზრდელად არ ნერგავენ ახალ, პროგრესულ მეთოდებს. საქართველოს ფიზკულტურის ინსტიტუტი და ფიზკულტურის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი რესპუბლიკის ნაკრებსა და მის რეზერვს ვერ უზრუნველყოფენ სრულყოფილი მეცნიერულ-მეთოდური რეკომენდაციებით.

ნებაყოფლობითი სპორტული საზოგადოებები უკონტროლოდ ტოვებენ ბავშვთა და მოზარდთა სპორტსკოლების მუშაობას. ცურვის განვითარებისთვის ყველა სპორტსაზოგადოება და უწყება ცუდად ზრუნავს, მაგრამ „შრომითი რეზერვები“ — განსაკუთრებით. წინათ აქ მრავლად ჰყავდათ რესპუბლიკის ჩემპიონები, საქართველოს ნაკრების წევრები, უკანასკნელ წლებში კი აღარაფერს აკეთებენ.

საოცარია „ვოდნიკის“ დამოკიდებულება ცურვის განვითარებისადმი, ამ სპორტსაზოგადოების უპირველესი საზრუნავი კი სწორედ ცურვა უნდა იყოს.

ბევრი სპორტული დარბაზი აღჭურვილი არ არის საჭირო ინვენტარით. მრავალი აუზი, შეიძლება ითქვას, უპატრონოდაა მიტოვებული. მაგალითად, ბათუმის „განთიადის“ საცურაო აუზში ერთხელაც არ ჩატარებულა კაპიტალური რემონტი, რის გამოც იგი დანგრევის პირზეა. და სადაცაა მუშაობას შეწყვეტს. სამაგიეროდ, იქვე, აუზთან, დიდებული ლუდხანის მშენებლობა სწრაფი ტემპით მიიწევს წინ.

თბილისის „ლოკომოტივის“ საცურაო აუზების კომპლექსში კედლები ინგრევა. უყურადღებობით მწყობრიდან გამოდის აუზის გათბობის სისტემა, დამხმარე სათავსოები, ფილტრები, ქლორატორები...

ყოველივე ეს არის იმის მიზეზი, რომ სსრ კავშირის III ახალგაზრდული თამაშებისთვის საქართველოს ნაკრები დღემდე მთლიანად არ დაკომპლექტებულა.

საკავშირო ახალგაზრდული თამაშებისთვის სამზადისი რესპუბლიკის ნაკრებმა აგვისტოში დაიწყო. გუნდში 10 სპორტის ოსტატი, 15 ოსტატობის კანდიდატი, 21 პირველთანრიგოსანი და ერთი მეორეთანრიგოსანი მიიწვიეს.

იმისთვის, რომ ნათელი გახდეს რომელი სპორტსაზოგადოება და უწყება როგორ მუშაობს, ვიტყვით, რომ ნაკრებში „განთიადის“ 23 წარმომადგენელია, „დინამოდან“ — 16, „ლოკომოტივიდან“ — 4, „ვოდნიკიდან“ — 2, თბილისის განათლების სამმართველოდან და არმიელთაგან — თითო მოცურავე.

საქართველოს სპორტკომიტეტის ბრძანებით დამტკიცებულია მწვრთნელთა შემადგენლობა, რომელშიც ორს უმაღლესი კატეგორია აქვს, სამს — პირველი, დანარჩენებს — მეორე.

ნაკრების წევრები თბილისის ლენინური კომკავშირის სახელობის საწყლოსნო კომპლექსში ემზადებიან. მათ ყველა პირობა აქვთ ვარჯიშისთვის. დღეში სამჯერ მეცადინეობენ — ერთხელ ფიზიკურ მომზადებაში, ორჯერ — ცურვაში. თითოეულ მოცურავეს საკონტროლო ნორმატივები აქვს დანიშნული.

ჩვენმა მოცურავეებმა სპორტული ფორმის პიკს გაზაფხულზე და ზაფხულში უნდა მიაღწიონ. გაზაფხულზე ისინი გაზეთ „კომსომოლსკაია პრავდას“ პრიზის გათამაშებაში ჩაებმებიან, ხოლო ზაფხულში — საკავშირო ახალგაზრდულ თამაშებში. ამას გარდა, ჩვენი მოცურავეები გამოვლენ მთელ რიგ რესპუბლიკურ და საქალაქო ასპარეზობებში, სადაც ასევე შემოწმდება საკონტროლო ნორმატივები. ნორმატივების შესრულებისადმი კონტროლს № 3 უმაღლესი სპორტული დაოსტატების რესპუბლიკური სპორტსკოლა აწარმოებს.

როგორი მდგომარეობაა რესპუბლიკის ნაკრებში ცალკეული სახეობების მიხედვით?

ჩვენი საუკეთესო ქალი სპრინტერების მომზადების დონე იმდენად დაბალია, რომ მათგან ჩათვლას არ უნდა ველოდეთ. სპრინტერები ნაკრებში მხოლოდ იმისთვის ჰყავთ, რომ ესტაფეტებში გამოიყვანონ. სტაიერებიდან მხოლოდ ერთი მოცურავის იმედი გვაქვს. ბრასისტთაგან ორი მოცურავისგან უნდა ველოდოთ ჩათვლას. გულაღმა მოცურავეებს ძალზე გაუჭირდებათ ჩასათვლელი ქულების მოპოვება. არაფერს არ ველით ბატერფლაით მოცურავეებისგან. კომპლექსურ ცურვაში კი სპორტსმენები ფაქტიურად არ გვყავს.

ვაჟთა გუნდში გაცილებით უკეთაა საქმე. სპრინტში შესაძლებელია ორი მედლის დასაკუთრება და კიდევ ორს შეუძლია ჩასათვლელი ქულების მოპოვება. სტაიერებში ორი სპორტსმენისგან ველით ჩასათვლელ ქულებს. ბრასისტთაგან საკონტროლო დროს მხოლოდ ერთი უახლოვდება. გულაღმა მოცურავეებს დიდი მუშაობა სჭირდებათ, იმისთვის, რომ ჩათვლა მოგვცენ. ბატერფლაით მოცურავეთაგან ერთადერთი სპორტსმენის იმედი გვაქვს, რომელიც მედალს მოიპოვებს. კიდევ ორი-სამისგან ჩათვლას ველით. კომპლექსურ ცურვაში რამდენიმე მოცურავეს შეუძლია მოგვცეს ჩათვლა.

...ამ სამწუხარო ფაქტების ირგვლივ თათბირზე გაიმართა კამათი, რომლის მონაწილეებმა ბევრი საყურადღებო აზრი გამოთქვეს.

თათბირზე მიღებულ იქნა სპეციალისტთა მიერ შემუშავებული კონკრეტული წინადადებები, რომლებიც სახავს რესპუბლიკაში ცურვის მდგომარეობის მკვეთრი გაუმჯობესების რეალურ გზებს.

თათბირის მუშაობის შედეგები შეაჯამა საქართველოს სპორტკომიტეტის თავმჯდომარის პირველმა მოადგილემ ვ. შუბლაძემ.

* * *

იმავე დღეს გაიმართა ცურვის რესპუბლიკური ფედერაციის პრეზიდიუმის სხდომა, რომელმაც განიხილა აჭარაში ცურვის მდგომარეობის საკითხები. მოისმინეს აჭარის მოცურავეთა უფროსი მწვრთნელის ბ. მოროზოვისა და ბათუმის „განთიადის“ საცურაო აუზის დირექტორის ს. ცინცაძის მოხსენებები. სუსტი მუშაობისთვის მოროზოვსა და ცინცაძეს გამოუცხადეს საყვედური უკანასკნელი გაფრთხილებით. მათ მიეთითათ, რომ მომავალი წლის მაისამდე აღმოფხვრან არსებული ნაკლოვანებები.

ფედერაციის პრეზიდიუმის სხდომაში მონაწილეობდა საქართველოს სპორტკომიტეტის ცურვის განყოფილების უფროსი მ. ქართველიშვილი.

სხდომის შედეგები შეაჯამა საქართველოს ცურვის ფედერაციის პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ, საქართველოს სახალხო მეურნეობის ხელმძღვანელ მუშაკთა კვალიფიკაციის ამაღლების ინსტიტუტის იდეოლოგიური მუშაობის პრორექტორმა შ. პაპიძემ.

სპეციალისტის ტრიბუნა

სპორტსმენთა კვების რაციონი

სპორტსმენთა კვების თავისებურება ერთის მხრივ განპირობებულია ფიზიკური დატვირთვის დროს ნივთიერებათა ცვლის ინტენსივობით, ხოლო მეორე მხრივ — წვრთნის დამთავრების შემდეგ შრომისუნარიანობის ამაღლებით და აღდგენითი პროცესის დაჩქარებით.

საკვების შერჩევა დამოკიდებულია არა მარტო სპორტის სახეობაზე, არამედ სპორტული შეკრების დროს, წვრთნისა და შეჯიბრების პროცესში შესრულებული მუშაობის მოცულობაზე, აგრეთვე, სპორტსმენის საკუთარ წონაზე.

ენერგიის ხარჯვის თვალსაზრისით არსებობს სპორტის ძირითად სახეობათა პირობითი დაჯგუფება (ა. პოკროვსკი, კ. ლარიცოვა, ვ. როგოზინი, 1975). ასე მაგალითად: პირველ ჯგუფში გაერთიანებულია სპორტის ის სახეობები, რომლებსაც არა აქვთ მნიშვნელოვანი ფიზიკური დატვირთვა (მაგალითად, ჭადრაკი, შაში) და შესაბამისად მცირე კუნთური ენერგია იხარჯება (2.600-3.200 კალორია). შემდგომ ჯგუფებში (სულ 5 ჯგუფია) შედის სპორტის სახეობები, რომელთა ფიზიკური დატვირთვის ინტენსივობა და შესაბამისად ენერგიის ხარჯვის ინტენსივობაც თანდათან იზრდება. მეორე ჯგუფის დარგებს აქვთ ხანმოკლე, მაგრამ მნიშვნელოვანი ფიზიკური დატვირთვა (აკრობატიკა, ტანვარჯიში, ხტომები: ბატუტზე, წყალში, ტრამპლინიდან; სროლა, ფარიკაობა, ფიგურული სრიალი). მათზე იხარჯება 3.000-4.500 კალორია ენერგია. მესამე ჯგუფში გაერთიანებულ სპორტის სახეობებს ესაჭიროება დიდი მოცულობის და ინტენსივობის ფიზიკური დატვირთვა (რბენა 400, 1500, 3000 მეტრზე, კრივი, ჭიდაობა, მრავალჭიდი, თანამედროვე ხუთჭიდი, სამთო-სათხილამურო სპორტი, სპორტული თამაშობანი: კალათბურთი, წყალბურთი, ფეხბურთი, ჰოკეი). მათზე ენერგიის ხარჯვა მეტია და 4.500-5.000 კალორიას უდრის.

მეოთხე ჯგუფში შემავალი სახეობებისთვის დამახასიათებელია ხანგრძლივი ფიზიკური დატვირთვა (ალპინიზმი, რბენა 10.000 მეტრზე, საგზატკეცილო ველორბოლა, ნიჩბოსნობა, მარათონი, ციგურაობა, სპორტული სიარული). აქ ენერგიის ხარჯვა 5.500-6.000 კალორიით განისაზღვრება. მეხუთე ჯგუფში შედის სპორტის ყველა სახეობა, რომელიც მეოთხე ჯგუფშია გაერთიანებული, იმ განსხვავებით, რომ ამ სპორტსმენებს უხდებათ წვრთნა და შეჯიბრებაში მონაწილეობა რთულ, დაძაბულ რეჟიმში, მათი ენერგიის ხარჯვაც მაღალია და 8.000 კალორიას აღწევს.

სპორტსმენის ენერგიის ხარჯვის კომპენსაციის და შრომისუნარიანობის აღსადგენად საჭიროა საკვების შერჩევით ორგანიზმის ადეკვატური ენერგიით მომარაგება.

პირველ ჯგუფში შემავალ სპორტსმენთა კვების რაციონი 2.600-3.200 კალორიით განისაზღვრება (სპორტსმენის სქესისა და წონის გათვალისწინებით). მეორე-მესამე ჯგუფების სპორტსმენებისათვის კვების რაციონის კალორაჟი 3.000-4.500-ია.

მეოთხე-მეხუთე ჯგუფებში შემავალ სპორტსმენთა კვების რაციონის კალორიული ღირებულება 7.000-8.000-მდე ადის.

სპორტით სისტემატური მეცადინეობის პირობებში, მუდმივი სამუშაოს მოწყვეტით, მაგალითად, სპორტული შეკრების დროს, სადღეღამისო კვების რაციონის განაწილება ხდება ძირითადად წვრთნის დროისა და ინტენსივობის მიხედვით. ასე, მაგალითად, დიდი წვრთნის ან დიდი ფიზიკური დატვირთვის შემთხვევაში რამდენადმე მცირდება საუზმის კალორიული ღირებულება და იზრდება სადილის კალორაჟი, საღამოს ინტენსიური წვრთნისას კი მატულობს საუზმისა და ვახშმის კალორაჟი და რამდენადმე მცირდება სადილის კალორიული ღირებულება. სამხარი საერთოდ გამორიცხულია. დღის განმავლობაში სპორტული დატვირთვის თანაზომიერად განაწილებისას სადღეღამისო კვების რაციონის საშუალო განაწილება ცალკეული კვების მიხედვით შეიძლება იყოს ასეთი: საუზმე 30-35 პროცენტი, სადილი 35-40 პროცენტი, სამხარი — 5-10 პროცენტი, ვახშამი 25-30 პროცენტი.

ქიმიური შემადგენლობის მიხედვით სპორტსმენთა კვების რაციონში დომინირებს ცილოვან-ნახშირწყლოვანი პროდუქტები. სპორტსმენთა საკვებში საჭიროა ძირითადი ნივთიერებების — ცილის, ცხიმის, ნახშირწყლების სწორი თანაფარდობით უზრუნველყოფა. იგი შეიძლება შედგეს როგორც 1:0, 7:4 და მხოლოდ სპორტის იმ სახეობაში, რომელიც დაკავშირებულია წყალჯომარდობასთან, მსროლელების, ცხენოსნების, მოტოციკლისტებისა და აფროსანთათვის ეს თანაფარდობაა 1:1:4. კვების რაციონში უსათუოდ უნდა შევიდეს ვიტამინები, ვინაიდან ისინი აძლიერებენ სპორტსმენთა შრომისუნარიანობას და კვეცენ წვრთნის შემდგომ აღდგენით პერიოდს. ვიტამინები ძირითადად შედის ბოსტნეულსა და ხილში, აძლიერებენ რა საკვებ ნივთიერებათა ათვისებას, ისინი მნიშვნელოვან როლს ასრულებენ ორგანიზმში მჟავა-ტუტიანობის წონასწორობის დაცვაში. მათი ხვედრითი წონა კვების საერთო კალორიულ რაციონში 15-20 პროცენტს უნდა შეადგენდეს.

მენიუს შედგენისას ყურადღება უნდა მიექცეს, აგრეთვე, მინერალების (ფოსფორი, კალციუმი, რკინა, მაგნიუმი) შემცველობას პროდუქტებში. მინერალების ძირითადი წყაროა ბოსტნეული, ხილი, რძე და მისი ნაწარმი (ყველი, ხაჭო, არაჟანი), კვერცხი, თევზი, ღვიძლი, ხორცი, პური.

შეჯიბრებისთვის მოსამზადებელი შეკრების ჩატარებისას ზოგჯერ გვიხდება მენიუს შედგენა გამიზნული წონის სწრაფი დაკლებისთვის, რათა სპორტსმენის წონა დავიყვანოთ საჭირო წონით კატეგორიამდე.

წონის დაკლებისთვის შემუშავებულია სხვადასხვა ნაკლებკალორიული კვების რაციონები ცხიმისა და ნახშირწყლების რაოდენობის შემცირების ხარჯზე. ასეთი, ე. წ. „განტვირთვის“, დღეები ტარდება არა უხშირეს 5-7 დღეში ერთხელ. იყენებენ სხვადასხვანაირ პროდუქტებს და ულუფებს, რომლებშიც მნიშვნელოვნად შეზღუდულია ცხიმი და ნახშირწყლები. მოგვყავს რამდენიმე სამაგალითო მენიუ: ხორცის დღე — 4-ჯერად ღებულობენ 360 გრ მჭლე მოხარშულ ხორცს, მას შეიძლება დაემატოს გარნირი ბოსტნეულის სახით (კომბოსტო, სტაფილო და სხვა). დღის განმავლობაში შეიძლება 2 ჭიქა ყავის (50 გრამი რძე ჭიქაზე) და ასკილის წვენის მიღება. ეს შეადგენს 850 კალორიას. ერთი ასეთი დიეტით ორგანიზმი დღეში იკლებს 1 კგ-ს და მეტს. და კიდევ. ეგრეთწოდებული „ჩინური“ განტვირთვის დღე: კვება სამჯერადია: საუზმე — 100 გრ, უცხიმო უმარილო ყველი და ერთი ჭიქა შავი ყავა ერთი ნაჭერი შაქრით. სადილი — 2 თოხლოდ მოხარშული კვერცხი და ჭიქა ყავა 1 ნაჭერი შაქრით. ვახშამი 200 გრამი ხაჭო.

სითხის ორგანიზმიდან გამოყოფის გასაძლიერებლად რეკომენდებულია „განტვირთვის დღეს“ შევუხამოთ შარდმდენი საშუალებები (ექიმთან შეთანხმებით).

ფიზიკური დატვირთვისა და ასეთი დიეტის ერთობლივი ჩატარებისას ხდება წონის მნიშვნელოვნად დაკლება ცხიმიანი ქსოვილის დაკარგვისა და კუნთოვანი ქსოვილის შენარჩუნებით.

თ. გოგუა-რცხილაძე,
მედიცინის მეცნიერებათა
კანდიდატი.

ფიზიკური კულტურა და სპორტი—ბავშვების ყოველდღიურ ცხოვრებაში!

ეს მხიარული სტარტები

სპორტი და ბავშვები! — ეს ორი მცნება მჭიდროდაა დაკავშირებული ერთმანეთთან. ძნელია წარმოიდგინო სპორტისაგან იზოლირებული ბავშვი. ზოგიერთმა შესაძლოა სწრაფი სირბილით ვერ გამოიჩინოს თავი, მაგრამ დიდი ფიზიკური ძალა კი ჰქონდეს, ზოგი ბურთს ვერ იმორჩილებს ფეხით, მაგრამ წარმატებით თამაშობს ჩოგბურთს... ასე რომ, ყველა ბავშვს აქვს სპორტისადმი მიდრეკილება, საჭიროა მხოლოდ მისი დროული გამოვლენა. სპორტით გატაცება უმეტესწილად ყოველგვარი დაგეგმვის გარეშე, ჩვეულებრივი საბავშვო თამაშობისას იწყება — ვინ აჯობებს, ვინ არის უფრო სწრაფი, უფრო ძლიერი და ასე, თანდათან ძლიერდება მოზარდის ინტერესი სპორტისადმი.

თბილისის ოქტომბრის რაიონის სპორტკომიტეტისა და ბავშვთა და მოზარდთა კომპლექსური სპორტული სკოლის თაოსნობით ამას წინათ მოწყობილი შეჯიბრება — „მხიარული სტარტები“ საინტერესოდ წარიმართა. ამ მიმზიდველი, 8 მხიარული სტარტისაგან შემდგარ თამაშში რაიონის ყველა, 15 სკოლის კოლექტივი მონაწილეობდა. თითოეულ გუნდში 18 წევრი იყო. მოსწავლეების მხარდამხარ იბრძოდნენ პიონერხელმძღვანელები, ფიზკულტურის მასწავლებლები, სკოლის დირექტორები. დასკვნით დღეს საუკეთესო გუნდის სახელის და საქალაქო შეჯიბრებაში მონაწილეობის უფლების მოსაპოვებლად ერთმანეთს შეხვდნენ 23-ე და 31-ე სკოლების წარმომადგენლები.

პირველი სტარტი — სარბიელზე გამოდიან ნორჩი ძალოსნები — I-II კლასების მოსწავლეები. ისინი ცალი ხელით 27, 36, 39... 46-ჯერაც კი, სწევენ 6-კილოგრამიან საწონს., გუნდი წინ გაიყვანეს 31-ე სკოლის ნორჩებმა.

III-IV კლასის მოსწავლეებმა უჩვეულო შერკინება — „მამლების ბრძოლა“ გააჩაღეს. წრეში ცალ ფეხზე მდგარი ორი მოზარდი ერთმანეთს აიძულებენ მეორე ფეხიც დადგან, ან წრეს გადაცდნენ. აქაც 31-ე სკოლელებმა იმარჯვეს.

მომდევნო, მიზანში ტყორცნის სტარტზე დადგნენ კომკავშირის კომიტეტის მდივნები და პიონერხელმძღვანელები. მათ 15 მეტრის მანძილიდან ბურთით უნდა წაექციათ გურზები. ამჯერად 23-ე სკოლის წარმომადგენლებმა გამოიჩინეს თავი. 21 მეტრზე „ტომრით“ სირბილში ერთმანეთს ეჯიბრებოდნენ VII-VIII კლასის მოსწავლეები. 31-ე სკოლის გუნდი თავიდანვე დაწინაურდა. გასაბერი ბუშტებით თამაშ-ესტაფეტაში V-VI კლასელები ცდიდნენ ძალას. აქ 23-ე სკოლის წარმომადგენლებმა გაიმარჯვეს. გულისფანცქალით ადევნებდნენ თვალს მოსწავლეები თავიანთი სკოლის დირექტორების შეჯიბრებას ელექტროსამიზნეების ტყორცნაში. 31-ე სკოლელთა ყველა ცდა ამაო აღმოჩნდა.

— ვერ წარმოიდგენთ როგორ მრცხვენია ბავშვების, დამნაშავედ ვგრძნობ თავს, — შეჯიბრების შემდეგ გულისტკივილი გაგვიზიარა სკოლის დირექტორმა გიული სოსელიამ. — საქალაქო შეჯიბრებისთვის კარგად მოვემზადები...

23-ე სკოლის დირექტორს, წარსულში ხელბურთელს თემურ ანდრიაძეს ძალზე გამოადგა სპორტული გამოცდილება. შეჯიბრება თანდათან გამწვავდა.

საჭიდაო ხალიჩაზე იწვევენ არა ძიუდოისტებს და სამბისტებს, არა „კლასიკოსებს“ და თავისუფალი სტილის მოჭიდავეებს, არამედ V-VI კლასის მოსწავლეებს, უჩვეულო სტილის ჭიდაობის ოსტატებს. მათ, გულაღმა მწოლიარეთ, მხოლოდ ფეხებით უნდა გადაეძალათ ერთმანეთი. თითქმის ყველა ორთაბრძოლა 31-ე სკოლის „მოჭიდავეებმა“ მოიგეს.

წინაღობებით დიდ ესტაფეტაში მთელი გუნდი მონაწილეობდა. სირბილი, ტანვარჯიშულ სკამზე გასრიალება, ლეიბზე კოტრიალი, ტაიჭის ქვეშ გაძრომა, 5 ფიგურის გავლა შეჯიბრების მონაწილეთა კარგ ფიზიკურ მომზადებას მოითხოვს. გულშემატკივრები ამხნევებდნენ სარბიელზე გამოსულთ... ფინიშთან პირველები 23-ე სკოლელები მივიდნენ.

დამთავრდა გეგმით გათვალისწინებული 8 მხიარული სტარტი. მსაჯებმა შეაჯამეს შედეგები. ორივე გუნდს ქულათა თანაბარი რაოდენობა 16-16 დაუგროვდა. და მაინც, ვინ უკეთ? ამის გამოსავლენად ჟიურიმ ფიზკულტურის მასწავლებლებს შორის დამატებითი ორთაბრძოლები დანიშნა. მათ ბურთით უნდა წაექციათ 10 გურზი. 31-ე სკოლის გამოცდილმა პედაგოგმა შ. მინდიაშვილმა, რომელიც ბავშვებთან 30 წელია მუშაობს, 10-დან 8 გურზი წააქცია. მისმა მეტოქემ თ. ყაჭეიშვილმა კი ვერც ერთი.

— ბავშვები დიდი სიხარულითა და გატაცებით მონაწილეობენ მსგავს ღონისძიებებში, — თქვა ბავშვთა და მოზარდთა კომპლექსური სპორტული სკოლის დირექტორმა ტ. გელაშვილმა. — და ჩვენ ვალდებული ვართ მივცეთ მათ საშუალება გამოიჩინონ თავი სპორტულ სარბიელზე, გამოავლინონ ოსტატობა, საზრიანობა. ხშირად დიდი სპორტისკენ მიმავალი გზა ხომ უფრო ხშირად ბავშვური თამაშობებიდან იწყება.

ა. ზენკო.

„ლივერპული“ — სუპერთასის წინ

„ლივერპულის“ მწვრთნელი ბობ პეისლი ამას წინათ დიდი ბრიტანეთის ყველა დროის № 1 მწვრთნელად აღიარეს. ეტყობა, მან მიზნად დაისახა მადრიდის „რეალის“ ძველი წარმატებები დაჩრდილოს, ყოველ შემთხვევაში, სეზონი ისე არ გავა, „ლივერპულმა“ რომ რამე ახალი პრიზი არ მოიპოვოს. ასეთი ჯილდოები კი „ლივერპულს“ მართლაც ბევრი მოუგროვდა. გადავხედოთ მათ სრულ ნუსხას:

ინგლისის თორმეტგზის ჩემპიონი: 1901, 1906, 1922, 1923, 1947, 1964, 1966, 1973, 1976, 1977, 1979, 1980 წლები.

ინგლისის თასის სამგზის მფლობელი: 1965, 1974, 1976 წ. წ.

ინგლისის ლიგის თასის მფლობელი: 1981 წელი.

ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასის სამგზის მფლობელი: 1977, 1978, 1981 წ. წ.

ევროპის ქვეყნების თასების მფლობელთა თასის ფინალისტი: 1966 წელი.

უეფა-ს თასის ორგზის მფლობელი: 1973 და 1976 წ. წ.

სუპერთასის მფლობელი: 1977 წელი.

საინტერესოა, რომ 1959 წლიდან მოყოლებული, გუნდს სულ ორი მწვრთნელი ედგა სათავეში: 1974 წლამდე — ბილ შენკლი და 1974 წლის ზაფხულიდან — ბობ პეისლი. ინგლისურ სპორტულ პრესაში ასეთი ტერმინიც გამოჩნდა: „პეისლის ხანა“.

ახლა კი გავეცნოთ „ლივერპულის“ ძირითად ფეხბურთელთა მოკლე სავიზიტო ბარათებს:

სტივ ოგრიცოვიჩი — მეკარე, დაბადებული 1957 წელს, სიმაღლე — 191 სმ.

ფილ ნილი — მცველი, 1951, 179. თამაშობს ინგლისის ნაკრებში.

ფილ ტომპსონი — ცენტრალური მცველი, 1954, 183. თამაშობს ინგლისის ნაკრებში.

ალან ჰანსენი — ცენტრალური მცველი, 1955, 185. თამაშობს შოტლანდიის ნაკრებში.

ალან კენედი — მცველი, 1954, 175. თამაშობდა ინგლისის ახალგაზრდულ ნაკრებში.

რიჩარდ მონი — მცველი, 1955, 182.

კოლინ ირვინი — მცველი, 1958, 183.

ავი კოჰენი — მცველი, 1956, 182. თამაშობს ისრაელის ნაკრებში.

ტერი მაკდერმოტი — ნახევარმცველი, 1951, 176. თამაშობს ინგლისის ნაკრებში.

სემი ლი — ნახევარმცველი, 1959, 170. თამაშობს ინგლისის ახალგაზრდულ ნაკრებში.

გრეჰემ სოუნესი — ნახევარმცველი, 1953, 178. თამაშობს შოტლანდიის ნაკრებში.

რონი კენედი — ნახევარმცველი, 1951, 180. თამაშობს ინგლისის ნაკრებში.

ჯიმი კეისი — ნახევარმცველი, 1954, 175.

კენი დალგლიში — თავდამსხმელი, 1951, 173. თამაშობს შოტლანდიის ნაკრებში.

დევიდ ჯონსონი — ცენტრალური თავდამსხმელი, 1957, 178. თამაშობს ინგლისის ნაკრებში.

დევიდ ფაირკლოფი — თავდამსხმელი, 1957, 176. თამაშობდა ინგლისის ახალგაზრდულ ნაკრებში.

ჰოვარდ გეილი — თავდამსხმელი, ზანგი, 1960, 179.

იან რუში — თავდამსხმელი, 1961, 184. თამაშობს უელსის ნაკრებში.

გუნდის საბრძოლო შემადგენლობა ასეთია: ოგრიცოვიჩი, ნილი, ტომპსონი, ჰანსენი, ა. კენედი, ლი, მაკდერმოტი, რ. კენედი, სოუნესი, დალგლიში, ჯონსონი.

წლევანდელ სუპერთასამდე „ლივერპულმა“ ასეთი გზა განვლო: ჩემპიონთა თასზე სძლია „ოულუ პალოსეურას“ (ფინეთი) 1:1, 10:1, „აბერდინს“ (შოტლანდია) 1:0, 4:0, ცსკა-„სეპტემვრიისკო ზნამეს“ (ბულგარეთი) 5:1, 1:0, „ბაიერნს“ (მიუნხენი) 0:0, 1:1 და ფინალში მოუგო მადრიდის „რეალს“ —1:0.

ინგლისის 1980-81 წლების ჩემპიონატში „ლივერპული“ მხოლოდ მე-5 იყო, თუმცა ეჭვი არავის ეპარება, რომ იგი ახლაც ინგლისის № 1 გუნდია.

ბობ პეისლის დევიზი ასეთია: „გუნდში მთავარია ფეხბურთელთა შეთამაშება და ურთიერთგაგება“. ამ თვალსაზრისით თუ ვიმსჯელებთ, მწვრთნელმა მიაღწია კიდეც მიზანს და „ლივერპული“ შეთანხმებული კოლექტივის ნიმუშია, სადაც ფეხბურთელებს შესანიშნავად ესმით ერთმანეთისა.

ჩემპიონთა თასის ფინალში გამარჯვება ინგლისელმა მიმომხილველებმა დამსახურებულად ჩათვალეს, მაგრამ მაინცდამაინც დიდი აღფრთოვანება არ გამოუთქვამთ. „სანდი ტაიმსი“, მაგალითად, წერდა: „გამარჯვება ბრწყინვალე არ ყოფილა, წარმატება მოიპოვა შეუპოვრობამ და საჭირო მომენტებში სრული კონცენტრაციის უნარმა“. აი, „გარდიანის“ შეფასებაც: „ლივერპულმა“ გაიმარჯვა თავისი მრავალწლიანი გამოცდილების, მეთოდური სტილის წყალობით, როცა მას საკუთარ კართან შეცდომა არ მოსდის, მეტოქის კართან კი მცირესაც იყენებს“. კ. კიგანი წერდა: „უკვე ერთი საათის შემდეგ ვიცოდი, რომ ჩემი ყოფილი გუნდი გაიმარჯვებდა“.

ერთი სიტყვით, „ლივერპული“ იყო და რჩება არა მარტო ინგლისური, არამედ ევროპული ფეხბურთის ერთ-ერთ ლიდერად. ამიტომაა თბილისელთა ახალი შეხვედრა მათთან მეტად საინტერესო. შეგახსენებთ, რომ თბილისის დინამოელებმა ერთხელ უკვე სძლიეს „ლივერპულს“ (1979 წელს — 1:2 და 3:0).

გ. თორელი.

რატომ ჩაიშალა ჩემპიონატი?

მტკიცება არ სჭირდება იმას, რომ სპორტული შეჯიბრება გუნდებისა და ცალკეული სპორტსმენების დაოსტატების ერთ-ერთი მთავარი საშუალებაა. ამასთან, შეჯიბრება ხელს უწყობს სპორტის ამა თუ იმ სახეობის პროპაგანდას. გაიხსენეთ ორმოცდაათიანი და სამოციანი წლების კალათბურთელთა შეჯიბრებები, რომლებიც თბილისის კიროვის სახელობის პარკში იმართებოდა. მატჩები იმდენად პოპულარული იყო, რომ ტრიბუნა ყველა მსურველს ვერც იტევდა.

სამწუხაროდ, დღეს ვითარება არსებითად შეიცვალა. რესპუბლიკური მასშტაბის შეჯიბრებები კალათბურთში ან ვალის მოხდის მიზნით ტარდება, ან საერთოდ მივიწყებულია. გაქრა სარეკლამო აფიშები, კალათბურთმა დაკარგა გულშემატკივარი (რესპუბლიკურ ღონისძიებებს ვგულისხმობთ) და ამან საერთო, ჯამში ქართული კალათბურთი დააზარალა. უკვე კარგა ხანია არ იმართება საქართველოს პირველობა მეორე ჯგუფის გუნდებს შორის, რამაც სპორტის ამ სახეობისადმი ინტერესი შეასუსტა ქალაქებსა და რაიონებში, უმაღლეს სასწავლებლებსა და ტექნიკუმებში. საქმე იქამდეც კი მივიდა, რომ საქართველოს ჩემპიონატი კალათბურთში — ისევე როგორც ორი წლის წინ — კვლავ ჩაიშალა. დიახ, 1981 წელს, როგორც ქალთა, ისე ვაჟთა გუნდებს შორის, საქართველოს ჩემპიონი არ გამოვლენილა (!).

ვფიქრობთ, ფაქტი კომენტარს არ საჭიროებს.

საინტერესოა, რომ თუ რსფსრ-ს, უკრაინის, ლიტვის, ლატვიისა და სხვა მოკავშირე რესპუბლიკებში გუნდები წელიწადში ადგილობრივი მასშტაბის 60-70 ოფიციალურ შეხვედრას ატარებენ, ჩვენს რესპუბლიკაში ეს მაჩვენებელი 15-20-ს არ აღემატება. აღსანიშნავია ისიც, რომ ლატვიის კალათბურთელ ქალთა ჩემპიონატში სხვებთან ერთად სახელგანთქმული ტტტ-ც მონაწილეობს, რაც, ეჭვგარეშეა, ჩემპიონატისადმი ინტერესსაც ზრდის და კალათბურთის პოპულარიზაციასაც უწყობს ხელს.

ერთ სიტყვით, აუცილებელია შედგეს რესპუბლიკურ შეჯიბრებათა სტაბილური კალენდარი ქალთა და ვაჟთა გუნდებისათვის და ეს ღონისძიებები გრაფიკის მტკიცე დაცვით ჩატარდეს.

გ. ჩახავა,
საქართველოს სსრ დამსახურებული მწვრთნელი.

ორი თასის მფლობელი

ჩოხატაურის № 1 საშუალო სკოლის ნორჩი ფეხბურთელები (ფიზკულტურის მასწავლებელი თ. ცინცაძე) წლების მანძილზე წარმატებით გამოდიან რაიონულ პირველობებში და სასურველ შედეგებსაც აღწევენ. ამას წინათ გაიმართა ბორის ძნელაძის სახელობის თასის გათამაშება ფეხბურთში. ყველას აჯობეს პირველი საშუალო სკოლის მოსწავლეებმა.

ამ დღეებში დამთავრდა სპორტის დამსახურებული ოსტატის სერგო კოტრიკაძის სახელობის თასის გათამაშებაც, სადაც ამავე სკოლის გუნდმა იმარჯვა.

ჩოხატაურის პირველ საშუალო სკოლაში (დირექტორი ლ. გავაშელაშვილი) შექმნილია და ნაყოფიერ მუშაობას ეწევა ფეხბურთის, ფრენბურთის, კალათბურთის, შაშის, ჭადრაკის, მაგიდის ჩოგბურთის, ტყვიის სროლისა და მძლეოსნობის სექციები.

სკოლას აქვს საკმაოდ კეთილმოწყობილი ფეხბურთის, ფრენბურთის, კალათბურთის მოედნები. რაიონის სპორტული სკოლისა და საჭადრაკო კლუბის წრეები და სექციები ძირითადად ამ სკოლის მოსწავლეებითაა დაკომპლექტებული.

გვჯერა, რომ პირველი საშუალო სკოლის მოსწავლე-სპორტსმენები არ უღალატებენ კარგ ტრადიციებს და ახალ-ახალ წარმატებებს მიაღწევენ.

დ. ბურბენიძე.
(„ლელოს“ კორ.).

პანორამა

● ტრამპლინიდან ხტომა

ამ სეზონში 30-ედ გაიმართა „მფრინავ მოთხილამურეთა“ საერთაშორისო ტრადიციული საახალწლო შეჯიბრება, რომელიც „ოთხი ტრამპლინის ტურნეს“ სახელითაა ცნობილი. პირველი ეტაპი (იგი მსოფლიო თასის გათამაშების მეორე ეტაპსაც წარმოადგენდა) ობერსტდორფის (გფრ) 90-მეტრიან ტრამპლინზე შედგა. აქ ყველას აჯობა ფინელმა მ. ნიუკიანენმა. მან 239,9 ქულა მოაგროვა (ნახტომები — 102 და 104,5 მ) და 0,6 ქულით სძლია მ. დეკერტს (გდრ). ერთდღიანი შესვენების შემდეგ გარმიშპარტენკირჰენში (გფრ) ისევ 90-მეტრიან ტრამპლინზე მოეწყო მორიგი ეტაპის სტარტები. ამჯერად ბადალი არ ჰყავდა ნორვეგიელ რ. რუუდს — 237,0 (100,5 და 99 მ). დეკერტი აქაც II ადგილზე გავიდა და ამჯერად მეტოქესთან 0,4 ქულა წააგო. შეჯიბრების ლიდერმა ნიუკიანენმა V ადგილი დაიკავა.

მერე III ეტაპის შეჯიბრება ინსბრუკის დიდ ოლიმპიურ ტრამპლინზე ჩატარდა. დეკერტმა და პ. ბერგერუდმა (ნორვეგია) გაიყვეს I-II ადგილები (თითოეულს 243,5 ქულა). რუუდი მათ 0,2 ქულით ჩამორჩა.

სამი ეტაპის ჯამში დაწინაურდა დეკერტი — 719,4 ქულა. მსოფლიო თასის გათამაშების 4 ეტაპის ჯამში კი წინაა რუუდი — 72. დეკერტი მასთან 7 ქულას აგებს.

● სამთო-სათხილამურო სპორტი

საახალწლო არდადეგების შემდეგ სამთო-მოთხილამურეთა მსოფლიო თასების გათამაშება განახლდა. ქალები მარიბორში (იუგოსლავია) სპეციალურ სლალომში ეჯიბრებოდნენ ერთმანეთს. კვლავ შესანიშნავად გამოვიდა 19 წლის შვეიცარიელი ე. ჰესი, რომელმაც ორი დაშვების ჯამში საუკეთესო დრო (1.37,58) აჩვენა. აღსანიშნავია, რომ ამ დღეს 76 სპორტსმენიდან რბოლა მხოლოდ 27-მა დაამთავრა.

მსოფლიო თასის ჩათვლაში ახლა ჰესს 173 ქულა აქვს, ხოლო ი. ეპლეს (გფრ) — 139. III ადგილზეა ამერიკელი მ. კუპერი — 109.

„სპორტლოტო“

სპორტული ლატარიების მთავარმა სამმართველომ შეაჯამა შედეგები წლევანდელი „სპორტლოტოს“ პირველი ტირაჟებისა, რომლებიც 2 იანვარს გაიმართა.

„სპორტლოტო 6 49“-დან: 6 ნომერი ვერავინ გამოიცნო. 5 ნომრის გამოცნობისთვის (12 ბარათი) მოგება 2543 მანეთია, 4-ისთვის (814) — 47 მან, 3-ისთვის (14894) — 4 მან.

„სპორტლოტო 5 36“-დან: 5 ნომრის გამოცნობისთვის (19 ბარათი) მოგება 6782 მანეთია, 4-ისთვის (2095) — 94 მან. 3-ისთვის (44504) — 7 მან.

მოგებული თანხა გაიცემა 13 იანვრიდან 13 თებერვლის ჩათვლით.

● შაში

თბილისის ჭადრაკის სასახლეში დამთავრდა დედაქალაქის პირველობა რუსულ შაშში ჭაბუკთა შორის. ტურნირში მონაწილეობდა 12 მოშაშე, მათგან კონკურსგარეშე თამაშობდა 2 გოგონა.

პირველი ადგილი მოიპოვა ნ. სვანიშვილმა — 8,5 ქულა. მეორე ადგილი დაიკავა გ. პოპოვმა — 8, მესამე — ბ. ენიკოლოფოვმა — 7,5.

ხუთმა უძლიერესმა მიიღო საქართველოს პირველობაზე თამაშის უფლება. ეს ტურნირი ქ. რუსთავში გაიმართება 5-დან 12 იანვრამდე.

ვ. გველესიანის ტექსტი და ფოტო.

● თავისუფალი ჭიდაობა

ასპარეზობენ მოსწავლეები

სოხუმში 4 დღეს მიმდინარეობდა რესპუბლიკური ღია პირველობა თავისუფალ ჭიდაობაში, სადაც აგრეთვე, გათამაშდა სპორტის ოსტატ მ. გოგავას პრიზი.

შეჯიბრებაში, რომელშიც ასპარეზობდა საქართველოს, ბელორუსიის, უკრაინის, მოსკოვის, ლენინგრადის, მოლდავეთის, აზერბაიჯანის, სომხეთის, კრასნოდარის, დაღესტნის 300-მდე ნორჩი ფალავანი, შემოწმდა საქართველოს მოსწავლეთა ნაკრების კანდიდატთა მზადების დონე. ორთაბრძოლები საინტერესოდ და დაძაბულად მიმდინარეობდა. ქებას იმსახურებენ ახალგაზრდა მწვრთნელების შ. კიკაბიძის, გ. ხარებავას, ა. მაისურაძის (სამივე — აფხაზეთი), ტ. ჭარბაძის (თბილისი), ა. ქუქჩიშვილის (ბოლნისი), ზ. მაჭავარიანის (სამტრედია), ზ. გვეტაძის (ვანი), ზ. ილურიძის (კასპი), პ. ჯიოშვილის (რუსთავი), მ. ღამბაშიძის (საჩხერე) აღსაზრდელები, რომლებმაც კარგი ფიზიკური და ტექნიკური მომზადება გამოავლინეს. სწორედ ისინი შეადგენენ რესპუბლიკის მოსწავლეთა ამჟამინდელი ნაკრების ძირითად ბირთვს. სამწუხაროდ, შეჯიბრებას თავი აარიდეს ქუთაისელმა მოჭიდავეებმა.

წონითი კატეგორიების მიხედვით გაიმარჯვეს: მ. ვისხარჯიევმა, მ. დოლგანოვმა (ორივე — ხასავიურტი), ა. მაცაბერიძემ (თბილისი), კ. ავდეევმა (მინსკი), ა. ყულიევმა (ბაქო), გ. ტოხვაძემ (სამტრედია), გ. ქობულაძემ (ბოლნისი), დ. ემინოვმა (კასპი), დ. დავითიანმა (ერევანი), ზ. მიქელაძემ (ბოლნისი), ა. გოგრიჭიანმა (ონი), მ. თოლორდავამ, მ. გულბანმა (ორივე — სოხუმი), ზ. გაბაშვილმა (რუსთავი), ა. მაისურაძემ (სოხუმი), ვ. სულთანიშვილმა (თბილისი), კ. ლოჩიშვილმა (რუსთავი).

ტურნირის საუკეთესო მოჭიდავედ ცნეს ა. მაისურაძე, რომელსაც გადაეცა მ. გოგავას თასი.

ჯ. ლორია,
საქართველოს დამსახურებული მწვრთნელი.

კალათბურთელთა რეკორდები

„რეკორდების წიგნში“, რომელსაც ინგლისური ფირმა „გინესი“ გამოსცემს, ფიქსირებულია საერთაშორისო მატჩების ასეთი შედეგები: 1956 წელს ევროპის ჩემპიონატში საბჭოთა კავშირის კალათბურთელ ქალთა ნაკრებმა შვეიცარიელებს მოუგო ანგარიშით 153:25. 1975 წელს ევროპის ჩემპიონატში (ვაჟთა შორის) რუმინელებმა დაამარცხეს უელსელები — 164:50.

ვინ უფრო ძლიერია?

ეს კითხვა ხშირად აწუხებთ სპორტის მოყვარულებს. მაგალითად ვინ გაიმარჯვებს — მოჭიდავე, კარატისტი, მოკრივე, სამბისტი, თუ ძალოსანი? ფინეთში ამ კითხვაზე პასუხი გასცა ჟიურიმ, რომელიც აფასებდა სპორტსმენების შრომას საახალწლო ნაძვის ხის დამამზადებელი ბრიგადების მუშაობაში. როცა მოკრივეთა, მძლეოსნების, ძალოსნებისა და მოჭიდავეების შრომითი მაჩვენებლები შეადარეს, გაირკვა, რომ ტყავის ხელთათმანის ოსტატები ამტანობით საგრძნობლად სჯობდნენ მეტოქეებს.

დაახლოებით ასეთივე შეჯიბრება საბჭოთა სპორტის ისტორიაში ჰელსინკის ოლიმპიადის წინ, 1952 წელს მოეწყო. დავა გაიმართა ძლიერი ხელისმტევნიანის გამოსავლენად. მაგიდაზე იდაყვდაყრდნობილი მეტოქენი ხელიხელგადაჭდობილნი ცდილობდნენ ერთმანეთის ხელის გადაძალვას. შეჯიბრებაში მონაწილეობდნენ ძალოსნები, მოჭიდავეები, მოკრივენი, მძლეოსნები, კალათბურთელები. გაიმარჯვეს მათ, რომელთაც ბოლო ადგილს უწინასწარმეტყველებდნენ — კალათბურთელებმა.

ყველა ალაფრთოვანა

ნორვეგიის სატელეფონო სამსახურის საქმიანობაში 1970 წელს უჩვეულო რეკორდი აღინიშნა: ოსლოში, მოციგურავეთა მსოფლიოს ჩემპიონატზე 10000 მეტრზე ასპარეზობისას ქალაქში ტელეფონი ერთხელაც არ აწკრიალებულა. საქმე იმაშია, რომ ყველას ტელევიზორის ეკრანთან მოეყარა თავი. მაყურებლები შეიქცია ჰოლანდიელი ი. ბოლსისა და ნორვეგიელ მ. ტომასენის საინტერესო ბრძოლამ. იმ წლების უძლიერესმა სტაიერმა ბოლსმა ისეთი სიჩქარე განავითარა, რომ ყველა ალაფრთოვანა, მაგრამ, შემდეგ ტემპი შეანელა და ამით ხელი შეუწყო თანამემამულე ა. სხენკს პირველად მოეპოვებინა მსოფლიოს აბსოლუტური ჩემპიონის ტიტული.

● ცხენოსნობა

თბილისის თასი — ვამეხ გაჩეჩილაძეს

თბილისის იპოდრომზე სამ დღეს გრძელდებოდა დედაქალაქის ჭაბუკთა და მოზარდთა პირადი პირველობა ცხენოსნობაში. მას შემდეგ, რაც გაიხსნა განათლების სამინისტროს სპეციალიზებული სპორტული სკოლა, მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადაიდგა სპორტის ამ სახეობაში მოზარდთა მასობრივად ჩასაბმელად. ამის დასტურია აღნიშნული შეჯიბრებაც, რომელშიც 35 ნორჩი ცხენოსანი ასპარეზობდა (უფრო მეტი, ვიდრე ადრე გამართულ რესპუბლიკურ პირველობებზე).

პირველ დღეს გათამაშდა „გახსნის პრიზი“ წინაღობათა გადალახვაში, რომელიც მოიგო **კახა კიკიანმა** (167-ე საშუალო სკოლა). „ამორჩევით“ დაბრკოლებათა გადალახვაში გაიმარჯვა **ალექსი კახიანმა** (50-ე სკოლა) ბოლოს გათამაშდა თბილისის თასი. აქ უძლიერესი იყო 147-ე საშუალო სკოლის მე-6 კლასის მოსწავლე **ვამეხ გაჩეჩილაძე.**

ზ. ლოლობერიძე.

● ძალოსნობა

განთიადელთა უპირატესობით

ცხინვალის ჭაბუკ ძალოსანთა საქალაქო პირადგუნდურ პირველობაში მონაწილეობდა „განთიადის“ (2), „კოლმეურნისა“ და „სპარტაკის“ კოლექტივების 40-მდე ძალოსანი.

გუნდური პირველობა მოიპოვა „განთიადის“ პირველმა გუნდმა — 1390 ქულა, II ადგილზე გავიდა იმავე საზოგადოების მეორე ნაკრები — 480, ხოლო III — „კოლმეურნე“ — 148.

პირად პირველობაში თავი გამოიჩინეს განთიადელებმა კ. კახიაშვილმა, ე. კაზიევმა, ა. კარგიევმა, ვ. გასიევმა, ბ. ფლიევმა გ. კუდუხოვმა, ვ. კაზიევმა, ტ. ქოქოევმა და სპარტაკელმა ვ. ბეკოევმა.

ვ. მელქოევი,
(„ლელოს“ კორ.).

„ლელოს“ პასუხი

გთხოვთ გაგვაცნოთ რა სისტემით ჩატარდება წლევანდელი სეზონის მსოფლიო თასების გათამაშება სამთო-სათხილამურო სპორტში და რამდენი ეტაპისგან შედგება ეს ასპარეზობა? — გვწერენ მესტიელები ე. ფილფანი და ნ. დადვანი.

დეკემბრიდან აპრილამდე

სეზონი სამთო მოთხილამურეებმა გახსნეს — 2-3 დეკემბერს ქალებმა ვალ დიზერში (საფრანგეთი) ჯერ სწრაფდაშვების ტრასაზე გაავლეს ნაკვალევი, შემდეგ გიგანტურ სლალომშიც შეეჯიბრნენ ერთმანეთს, 4-5 დეკემბერს კი ამავე სახეობებში ვაჟებმა სცადეს ძალა.

„ლელო“ პირველი ოთხი ეტაპის შეჯიბრებათა შედეგებს უკვე იტყობინებოდა, ახლა კი მკითხველებს შევახსენებთ, რომ ამ სტარტებში ვაჟთა შორის ამერიკელი ფ. მარე დაწინაურდა, ხოლო ქალთა შორის — შვეიცარიელი ე. ჰესი.

რაც შეეხება წლევანდელი ტურნირის სისტემას, ორგანიზატორებს იგი არ შეუცვლიათ — შარშანდელი დატოვეს, ე. ი. სეზონის ბოლოს უკეთეს მდგომარეობაში აღმოჩნდებიან ყოველმხრივი მოთხილამურეები — ისინი, რომლებიც დაახლოებით თანაბრად ფლობენ სლალომის, გიგანტური სლალომისა და სწრაფდაშვების ტექნიკას, თუმცა სპეციალისტები ფიქრობენ, რომ ამ სისტემას ერთგვარი წინააღმდეგობა ახასიათებს — ერთის მხრივ მსოფლიო თასის გათამაშების ასეთი მარათონული შეჯიბრება (იგი 28 სტარტისგან შედგება) სპორტსმენისგან უნივერსალურ მომზადებას მოითხოვს, მეორეც, ვიწრო სპეციალობა სულაც არ გამორიცხავს მსოფლიო ჩემპიონატზე ამ სპეციალურ სახეობაში გამარჯვებას (იქ კომბინაციაში გამოსვლა სავალდებულო არაა).

ვაჟების მსოფლიო თასის გათამაშების ინდივიდუალურ ჩათვლაში შედის 5-5 საუკეთესო შედეგი სპეციალურ სლალომში, გიგანტურ სლალომში და სწრაფდაშვებაში, სამიც — კომბინაციაში (პარალელური სლალომი შედის მხოლოდ გუნდურ ჩათვლაში).

ყოველ ეტაპზე ქულებს იღებს 15 საუკეთესო სპორტსმენი. გამარჯვებულს ეწერება 25 ქულა, მეორე ადგილზე გასულს — 20; მესამეზე — 15, მეოთხეზე — 12, ყოველ შემდეგს — ქულით ნაკლები. ამრიგად, სამთო მოთხილამურეთა მსოფლიო თასის გათამაშებაში ერთ სპორტსმენს, თუ იგი ყველა 18 შეჯიბრებას მოიგებს, 450 ქულის მოგროვება შეუძლია.

წლევანდელი მსოფლიო თასის გათამაშებაში მონაწილე სამთო მოთხილამურეები, რომლებიც საერთო კლასიფიკაციაში 90 და მეტ ქულას მოაგროვებენ, მომავალი სეზონის დასაწყისში ნებისმიერ სახეობაში 11 ჯგუფში გამოსვლის უფლებას მიიღებენ (1 ჯგუფის 15-15 წევრს ცალკეულ სახეობებში საერთაშორისო ფედერაცია განსაზღვრავს), ჯგუფებს კი წარმატებისთვის ძალიან დიდი მნიშვნელობა ენიჭება. გასულ სეზონში გამსვლელ 90 ქულას 13 სამთო მოთხილამურემ გადაამეტა, მათ შორის იყო საბჭოთა ოსტატი ა. ქიროვი, რომელმაც სეზონში 185 ქულას მოუყარა თავი (III შედეგი). შარშან ამ მხრივ საუკეთესო მაჩვენებელს მიაღწიეს ამერიკელმა ფ. მარემ (266) და ცნობილმა შვედმა ი. სტენმარკმა (260).

დავსძენთ, რომ სამთო მოთხილამურეთა მსოფლიო ჩემპიონატი, რომელიც 27 იანვრიდან 7 თებერვლამდე შლადმინგში (ავსტრია) გაიმართება, მსოფლიო თასების ჩათვლაში არ შედის, რაც ამ სახეობას სხვა სახეობებისგან განასხვავებს.

გთავაზობთ თასების გათამაშების წლევანდელ დარჩენილ კალენდარს.

სამთოსათხილამურო სპორტი. ქალები. იანვარი. 3-4. მარიბორი (იუგოსლავია), 8-9. პფრონტენი (გფრ), 13-14. გრინდელვალდი (შვეიცარია), 19-20. ბადგაშტაინი (ავსტრია), 22. ლენგრისი, 23. ბერხტესგადენი (ორივე — გფრ); **თებერვალი.** 9. ობერშტაუფენი (გფრ) 13-14. აროზა (შვეიცარია), 27. ასპენი (აშშ); **მარტი.** 3-4. უოტერვილი (აშშ), 25-27. სან-სიკარიო (იტალია), 28. მონ-ჟენევრი (საფრანგეთი).

ვაჟები. იანვარი. 9-10. მორზინი (საფრანგეთი), 12. ბად ვისე (გფრ), 16-17. კიცბიუელი (შვეიცარია), 19. ადელბოდენი, 23-24. ვენგენი (ორივე — შვეიცარია); **თებერვალი.** 13-14. გარმიშ-პარტენკირხენი (გფრ), 27. მონტ უისტლერი (კანადა); **მარტი.** 5-6. ასპენი, 13-14. იასნა (ჩსსრ), 17. კლიაინკირჰაიმი (ავსტრია), 19-20. კრანსკა-გორა (იუგოსლავია), 25-27. სან-სიკარიო (იტალია), 28. მონ-ჟენევრი (საფრანგეთი).

* * *

სურათზე: ვაჟთა მსოფლიო თასის წლევანდელი გათამაშების ლიდერი ამერიკელი ფ. მარე ერთ-ერთი ეტაპის ტრასაზე.

კვლავ რინგზე

ხუთი წლის შემდეგ პროფესიულ რინგს დაუბრუნდა ყოფილი მსოფლიოს ჩემპიონი მძიმე წონაში, 37 წლის ჯო ფრეზერი. ექიმების აზრით ფრეზერის ეს გადაწყვეტილება ფრიად სარისკოა მისი ჯანმრთელობისათვის. როგორც ცნობილია, რინგიდან წასვლის შემდეგ ფრეზერი სათავეში ჩაუდგა როკ-ორკესტრს „შოუ-ბიზნეს“, სადაც საკმაო წარმატებები ჰქონდა და ბოლო დროს მუჰამედ ალისთან შედარებით ეკონომიურადაც არ უჭირდა. მაშ, რამ, უფრო სწორად ვინ აიძულა იგი დაბრუნებოდა რინგს?

კრივის ბიზნესის გაქნილმა საქმოსნებმა დაითანხმეს ვეტერანი, რათა მისი სახელით მიიზიდონ მაყურებელი, სპორტსმენის ჯანმრთელობაზე კი ისინი სრულებით არ ფიქრობენ.

აბდულ-ჯაფარის გადაწყვეტილება

აშშ-ის კალათბურთის ლიგის უძლიერესი მოთამაშე 33 წლის ქერიმ აბდულ-ჯაფარი, „ლოს-ანჯელეს ლეიკერსში“ გამოდის სპეციალური კონტრაქტით, რომელიც დადო ამ კლუბის მეპატრონე მილიარდერ ჯერი ბუშთან. წლიური ჯამაგირის გარდა, კალათბურთელს ნება ეძლევა წელიწადში ერთხელ სურვილისამებრ გამოიყენოს სპორტული დარბაზი „ფორუმი“.

თავისი ბოსის დიდი უკმაყოფილების მიუხედავად, აბდულ-ჯაფარმა ეს უფლება უკანასკნელად ასე გამოიყენა. „ფორუმში“ ხალხმრავალი მიტინგი გამართა აშშ-ში რასისტული სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის რეგბისტების კლუბის ჩამოსვლის საწინააღმდეგოდ. საქმე ის გახლავთ, რომ მილიარდერი ბუში ამ რეგბისტების მოწვევის ერთ-ერთი ინიციატორი იყო.

რედაქტორი ა. ბასილაია.

გაზეთი გამოდის ყოველდღე, გარდა ორშაბათისა და პარასკევისა. რედაქციის მისამართი: 380096, თბილისი, ლენინის ქ. № 14. დეპეშებისთვის — თბილისი, „ლელო“. ტელეფონი: რედაქტორი — 99-56-14, 93-97-50; რედაქტორის მოადგილე — 99-56-47, 93-97-59; პასუხისმგებელი მდივანი — 99-56-47, 93-97-52; განყოფილებები: ფეხბურთის — 99-81-71, 93-97-56; მასობრივი ფიზკულტურული მუშაობის — 93-97-55; სპორტის პროპაგანდის — 93-97-51; მოსწავლე და სოფლის ახალგაზრდობის — 93-97-53; ჭადრაკის — 93-97-26; წერილების — 93-97-54; კორექტორები — 93-97-49; გამომშვები — 93-93-81; ფოტოლაბორატორია — 93-97-58; მემანქანეები — 93-97-57.

საქართველოს კპ ცკ-ის გამომცემლობის სტამბა, 380096, თბილისი-96, ლენინის ქ. 14. იბეჭდება ოფსეტური წესით საგაზეთო კორპუსში, ხოშარაულის, 29.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17
ИНДЕКС 66435
უე 09004